خبر

آماده‌سازی زیرساخت‌های اربعین

با نزدیک‌شدن به ماه محرم، شمارش معکوس برای آغاز راهپیمایی عظیم اربعین هم شروع می‌شود. حالا مسئولان مشغول آماده‌سازی زیرساخت‌ها هستند و به گفته استاندار ایلام، یک مخزن ۱۰۰ مترمکعبی در شهر مهران برای تأمین آب پارکینگ اربعین ساخته می‌شود و بیش از ۲۰ هزار مترمربع سایبان نیز در پایانه مرزی مهران ایجاد می‌گردد. استاندار ایلام با اعلام این خبر می‌گوید: در مجموع چهار کیلومتر خط لوله برای این پروژه استفاده خواهد شد و تا ۲۰ مردادماه با اعتباری بالغ بر یک میلیارد تومان به بهره‌برداری می‌رسد. حسن بهرام‌نیا در خصوص ایجاد سایبان‌ها نیز با عنوان کردن این مطلب که بیش از ۲۰ هزار مترمربع سایبان در پایانه مرزی مهران ایجاد می‌شود و برنامه داریم این میزان سایبان تا قبل از اربعین برای استفاده زائران نصب شود، می‌افزاید: هفت کیلومتر از جاده مسیر ایلام - مهران با کمک استان‌های معین چهارخطه می‌شود و هم‌اکنون ماشین‌آلات در حال فعالیت بوده و تا پایان مردادماه عملیات عمرانی این مسیر به اتمام می‌رسد. وی با اشاره به بازدید از پل صلواتی واقع در مسیر ایلام - مهران نیز یادآور شد در راستای تعریض مسیر هفت کیلومتر از کنجانچم تا رضاآباد مهران، علاوه بر تعریض این مسیر، باید نسبت به تعریض پل‌های مسیر اقدام شود که یکی از این نقاط مهم، پل معروف به صلواتی است.

احیای «نان» از دریاچه بی‌آب؟!

«جام جم» یک دهه تامین اعتبار و کمک‌های خارجی برای احیای دریاچه ارومیه را بررسی می‌کند

محمدرضا هادیلو
سردبیر استان‌ها

وضعیت دریاچه ارومیه بحرانی است و روند کارها و فعال‌نبودن ستاد احیای دریاچه ارومیه بیشترین انتقادها را در آذربایجان‌غربی و کل کشور به خود اختصاص داده است. البته هیات‌دولت در جلسه بیست‌ونهم تیرماه خود بدون این‌که پاسخی درمورد عملکرد ستاد احیای دریاچه بخواهد و گزارشی درمورد اجرای برنامه ۱۰ساله این ستاد و نحوه هزینه‌کرد اعتبارات دریافت کند، مصوبه‌ای داشت که براساس آن و با هدف فعال‌سازی مجدد کارگروه احیای دریاچه ارومیه، با کنار گذاشتن عیسی کلانتری، استاندار آذربایجان‌غربی را به‌عنوان جایگزین و مدیراجرایی احیای دریاچه ارومیه و دبیر کارگروه نجات دریاچه ارومیه تعیین کرد.

اوایل سال ۹۵ و در دولت اصلاحات بود که مجری طرح احیای دریاچه ارومیه از تدوین کامل گزارش مربوط به عملکرد ستاد احیای این دریاچه خبر داد و گفت این گزارش در اختیار رئیس جمهور قرار گرفته است. عیسی کلانتری با بیان این‌که برخلاف گفته برخی کارشناسان که ادعا می‌کنند دریاچه ارومیه قابلیت احیا ندارد عملکرد برنامه دو سال اخیر نشان می‌دهد با وجود محدودیت‌های بودجه‌ای، آب دریاچه هم از نظر سطحی و هم از نظر حجمی افزایش یافته است، تاکید کرد: «بر مبنای برنامه در دو سال حجم آب باید به یک میلیارد و ۸۸۰ مترمکعب و وسعت آن به ۲۲۰ کیلومترمی‌رسید اما اکنون حجم آب دو میلیارد و ۹۹۰ مترمکعب و وسعت دریاچه به ۵۰۰ کیلومتر رسیده است که این ارقام نشان می‌دهد ما از برنامه جلوتر هستیم.» در آن زمان و براساس گزارشی که ستاد احیای دریاچه ارومیه به رئیس‌جمهور ارائه کرد با استناد به نقشه‌راه ۱۰ساله تدوین‌شده برای احیای دریاچه ارومیه و با هدف احیای اکولوژیکی دریاچه در سال‌های ۹۳، ۹۵ و ۱۴۰۲ به‌عنوان سال‌های تثبیت شرایط دریاچه و ممانعت از هرگونه تداوم کاهش تراز آن معرفی و هدف‌گذاری شدند. همان موقع دبیر ستاد احیای دریاچه ارومیه در گزارشش به‌رغم کاهش بارش‌ها، از افزایش وسعت دریاچه و بالارفتن ارتفاع آب و اقدامات‌شان گفت تا به اینجا رسید که برای اجرایی‌شدن ۸۸ طرح جهت پیشبرد برنامه‌های ستاد که مصوب شده، نیازمند تأمین اعتبار ۲۴ هزارمیلیارد ریالی برای سال ۹۵ هستند. اعتباراتی که به مرور پرداخت شد اما معلوم نشد چطور هزینه گردید که امروز و با نزدیک‌شدن به روزهای پایانی اجرای طرح ۱۰ساله مرگ دریاچه به چشم دیده می‌شود.

بازی بی‌نتیجه تحقیق‌وتفحص

با این‌که قرار بود در سال ۱۴۰۲ دریاچه‌ای زنده و پویا تحویل داده شود ولی حالا مجلس شورای اسلامی در مهم‌ترین کارش به دنبال تحقیق‌وتحقص درمورد اتفاقاتی است که می‌تواند فاجعه‌ای برای آذربایجان‌غربی و استان‌های همجوار و تمام ایران ایجاد کند. این در حالی است که سرنوشت مبهم و بی‌نتیجه‌ماندن تحقیق‌وتفحص‌ها در ادوار گذشته مجلس نشان می‌دهد از این مسیر نمی‌توان به نتیجه درستی رسید و این بار هم درباره دریاچه ارومیه نباید منتظر اتفاق خاصی بود. گواه این ادعا همین بس که یک هفته پس از تصویب تحقیق‌وتفحص از عملکرد ستاد احیای دریاچه ارومیه در مجلس شورای اسلامی، عیسی کلانتری به‌عنوان مدیر اجرایی ستاد احیای دریاچه برکنار و استاندار آذربایجان‌غربی جایگزین او شد. همین برکناری به‌نوعی پاک‌کردن صورت‌مسأله است و نشان می‌دهد قرار نیست کسی بازخواست شود و پاسخی در مورد عملکردها و نحوه مصرف اعتبارات و حال و روز امروز دریاچه و نتایج کار احیا ارائه دهد.

آن‌طور که عنوان شده علاوه بر اقدامات سخت‌افزاری برای احیای دریاچه ارومیه طرح نرم‌افزاری جامعی هم ارائه شده که تغییر الگوی کشت و کارهای ترویجی که قرار است توسط جهاد کشاورزی انجام شود در این طرح نرم‌افزاری قرار گرفته و درنهایت هم قرار است معیشت جایگزینی برای مردم منطقه در نظر گرفته شود

ژاپن و کمک گمشده یک‌میلیون دلاری

امروز حرف زدن با نمودار، جدول و اعداد و ارقام در مورد تراز دریاچه خیلی مهم نیست چون آنچه عیان است چه حاجت به بیان است. بنا بر اعلام ستاد احیای دریاچه ارومیه، از سال ۱۳۹۳ تا پایان سال ۱۳۹۹، مجموعا ۲۰ هزار و ۸۴۱ میلیارد ریال به موجب مصوبات سنواتی هیأت وزیران اعتبار برای احیا از محل اعتبارات موضوع ماده ۲۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت به دستگاه‌های مختلف جهت هزینه‌کرد پرداخت شده است. اما در این گزارش‌های مالی و اعتبارات تخصیص یافته حرفی از ژاپن و کمک‌های آن به چشم نمی‌خورد. اما داستان از آنجا شروع شد که یک سال بعد از شروع کار ستاد احیای دریاچه ارومیه، دولت ژاپن در تفاهم‌نامه‌ای اعلام آمادگی کرد تا در این مسیر همراه ایران باشد. بر همین اساس و در سال ۱۳۹۵ وقتی مراسم امضای توافق‌نامه توسعه همکاری پروژه دریاچه ارومیه برگزار شد، کوباياشی، سفیر وقت ژاپن در ایران گفت: «با توجه به شرایط بحرانی دریاچه ارومیه و براساس مذاکرات به‌عمل آمده بین نخست‌وزیر ژاپن و رئیس‌جمهور ایران، دولت ژاپن مبلغ ۴۳۶ میلیون ین ژاپن معادل ۳/۸ میلیون دلار برای پروژه فائو تحت عنوان «برنامه جامع برای مدیریت پایدار منابع آب در حوضه دریاچه ارومیه» اختصاص داده است.» البته مدارکی از دیگر کمک‌های ژاپن برای احیای دریاچه در دست نیست اما معلوم است در این میان اتفاقاتی افتاده که از آن جمله می‌توانیم به اردیبهشت ماه ۹۷ بازگردیم. به مراسمی که عیسی کلانتری، رئیس وقت سازمان حفاظت محیط زیست هم در آن حضور داشت و مبلغ یک میلیون دلار برای احیای دریاچه ارومیه از طرف ژاپن به دفتر توسعه ملل متحد اهدا شد. حالا با کنار گذاشته‌شدن مدیر اجرایی ستاد احیای دریاچه ارومیه، نیاز نیست کسی درمورد حال و روز و ارتفاع آب و وسعت دریاچه حرفی بزند، فقط اعلام شود اعتبارات و کمک‌های خارجی در کجاها هزینه شده و چه پروژه‌هایی با آنها به نتیجه رسیده است.

برای مطالعه متن کامل اسکن کنید

یادداشت

بعد از خشک شدن دریاچه زندگی خشک می‌شود

حوریه ملکی
گروه ایران

سال‌هاست کسی جرأت نمی‌کند از دریاچه ارومیه به‌عنوان یک منطقه گردشگری با آب و املاح درمانی‌اش صحبت کند. تا یک دهه قبل، این دریاچه در لیست جاذبه‌های منحصر به‌فرد و حتی یکی از نمادهای ایران بود اما حالا با نحیف و ضعیف شدنش، واکنش‌های زیادی را از طرف کارشناسان داخلی و بین‌المللی برانگیخته و این در شرایطی است که مسئولان و متولیان امر، خود را موظف به ارائه یک گزارش درست از برنامه‌ها و اقدامات صورت گرفته در جهت احیای نگین زیبای آبی نمی‌دانند.

این یک واقعیت است که اگر تصمیم و تدبیر درستی در سال‌های ابتدایی خشک شدن دریاچه ارومیه ارائه می‌شد، اکنون شاهد بحرانی شدن وضعیت آن نبودیم. هر چند گروهی تغییرات اقلیم و کاهش بارش‌ها را عامل اصلی خشک شدن دریاچه می‌دانند اما سوءمدیریت‌ها بیش از عوامل طبیعی در به‌وجود آمدن شرایط کنونی نقش دارند.

وقتی چند روز پیش رئیس مجلس اعلام کرد که «دریاچه ارومیه نقطه‌ای کاملا استراتژیک است و از بین‌رفتن آن ظرفیت‌های اقتصادی و محیط زیستی و کشاورزی کشور را به پتانسیلی منفی تبدیل می‌کند که قابل جبران نیست و ممکن است زیست را در بخش‌هایی از سرزمین ما تحت تأثیر قرار دهد.» خوب معلوم بود همه چیز را می‌داند، جز یک چیز، آن هم این‌که دیگر وقت هشدار و حرف زدن‌های دستوری نیست و الان باید عمل کرد و به‌صورت روزانه گزارش کار داد.

اگر روزی از کاهش آب دریاچه ارومیه گفته شد، یک روز از اجرای بدون مطالعه مسیر میان گذر آن حرف زدند یا از تلف شدن موجودات زنده گفتند حالا با صدای بلند فریاد برمی‌آوریم که خشک شدن این دریاچه علاوه بر استان‌ها و شهرهای حاشیه ای، بیشترین تأثیر منفی را در سمت شرق این دریاچه خواهد داشت چراکه بیش از ۱۴ میلیون نفر از تبریز تا نزدیکی پایتخت از ریزگردهای نمکی در امان نخواهند بود.

دریاچه ارومیه در اوایل دهه ۸۰ یعنی قبل از خشک شدن ۵۰۰۰ کیلومتر مربع وسعت داشت که این رقم در ابتدای دهه ۹۰ به ۵۰۰ کیلومتر مربع و حجم آب نیز از ۳۰ میلیارد مترمکعب به یک میلیارد مترمکعب کاهش یافت.

حالا کارشناسان معتقدند طوفان‌های گرد و غبار ناشی از خشک شدن این دریاچه باعث ایجاد مشکلات زیست محیطی در کشورهای اطراف نیز می‌شود.

دریاچه ارومیه ارتباط مستقیمی با زندگی مردم دارد. اگر دریاچه خشک شود، زندگی در منطقه خشک خواهد شد. در این وضعیت ۶ میلیون نفر به طور مستقیم و ۱۵ میلیون نفر نیز به طور غیر مستقیم آسیب می‌بینند، طوفان‌های نمکی بر طبیعت، کشاورزی و حیات وحش کل منطقه تاثیر می‌گذارد. با این تفاسیر اگر به ۱۰۲ جزیره موجود در دریاچه ارومیه هم نظری داشته باشیم باید بگوییم، خطر خشک شدن آن، حیات وحش را هم تهدید می‌کند.

ایران ما

حصیربافی گیلان؛ هنری همچنان پویا و فراگیر

گیلان یکی از کهنسال‌ترین زیستگاه‌ها و خاستگاه‌های فرزندان ایران زمین است و به لحاظ تاریخی قدمتی چندهزار ساله دارد. ریشه صنایع‌دستی گیلان نیز با گذشته تاریخی آن پیوندی ناگسستنی دارد.

حصیر، زیراندازی نرم و سبک و گاه زبر و خشن، بافته‌شده از الیاف گیاهی و برگرفته از طبیعت بوده و سده‌هاست مورد استفاده قرار گرفته و گیلان نیز از آن بی‌نصیب نبوده‌است. حصیرهای خوب را از علف می‌بافند. با توجه به اسناد و روایات تاریخی مشخص می‌شود در سده‌های گذشته حصیر گیلان از کیفیت و شهرتی به سزا برخوردار بوده‌است. امروزه این دستبافته‌ها بدون هیچ تغییری در شیوه بافت و با حفظ سنت‌های دیرینه گذشتگان، به مردان و زنان گیلان کنونی رسیده‌است.

بافندگان برای بافت حصیر از چهار نوع گیاه بهره می‌جویند: **سوب یا سوف** که گیاهی است جنگلی که در لابه‌لای درختان صنوبر به شکل خودرو یا در زمین‌های مرطوب و آبگیر می‌روید و به دو گونه تهیه می‌شود. معروف‌ترین سوبه حصیرها در انزلی بافته و به دلیل داشتن تقاضای بی‌شمار به دیگر مناطق صادر می‌شود.

لی یا لیق: گیاهی است مردابی با برگ‌هایی دراز و باریک و گل‌های زرد و زیبا. این گیاه شبیه سوف و کمی باریک‌تر از آن است و یکی از مهم‌ترین مواد اولیه صنایع حصیری شهرهای آستانه‌اشرفیه، لاهیجان، لشت‌نشا، رودسر، کلاچای ولنگرود به شمار می‌آید. از لی بیشتر در پوشاندن بام خانه‌های گالی‌پوش و تهیه نخ‌های علفی برای بستن اشیا استفاده می‌کردند.

کلر: گیاهی است مردابی که نرم و پف کرده‌است و گاه با نام لی کلر در میان اهالی شناخته می‌شود، محل رویش این گیاه در مرداب انزلی است و گاه در نواحی خمام، گوراب‌زرمیخ و رضوانشهر هم دیده می‌شود. اهالی قدیم خمام به دلیل این که می‌پندارند این گیاه توسط خداوند اعطا شده‌است، به آن «خدادادی» هم می‌گویند.

کولوش: ساقه‌های شالی یا کاه است که در مزارع برنج می‌روید. ویریس طناب محکمی است و از آن برای بستن اشیا یا تیرک‌های سقف خانه‌ها، شکار حیوانات، پرچین‌کردن دور منازل یا بافتن حصیر استفاده می‌کنند.

تا دهه ۵۰، حصیر علاوه بر مصارف داخلی و خانگی، برای صادرات به استان‌های دیگر بافته و در بازارهای محلی و هفتگی فروخته می‌شد. به تدریج، با ورود زیراندازهای پلاستیکی ارزان‌قیمت و قالی‌ها و قالیچه‌های ماشینی و انواع مصنوعات دیگر، دست‌ساخته‌های حصیری محدودتر شد تا آنجا که در حال حاضر، تنها در شهرهای خمام، آب‌کنار، آستانه‌اشرفیه و رشت بافتن حصیر رایج است. این کار البته در شهرها بیشتر جنبه تزئینی دارد تا کاربردی اما در روستاها هنوز وسایلی چون زنبیل و کلاه خریداران و خواستاران بسیار دارد.

از دیگر دست‌بافته‌های حصیری، دست‌بافته‌هایی از جنس الیاف گیاهی غیر از حصیر تهیه می‌شود، بادبزن، جارو، سفره‌های حصیری، کلاه، زنبیل، گردبند، جود (جبد) و... است.

تصویر روز

تماشای تخت چان در هوای داغ تابستان

تخت چان از توابع شهرستان پلدختر، منطقه‌ای کوهستانی، بکر و دیدنی با جاذبه‌های طبیعی بسیار است و ازجمله ۱۱ تنگه جذاب و پرآب دارد که به لحاظ ظرفیت‌های ژئوتوریسمی در نوع خود حائز اهمیت است.

این گذرگاه باستانی در حدفاصل ایل‌راه کهن خوزستان به لرستان معروف به ایل‌راه کیالان - دلیج قرار گرفته و آثار تاریخی فراوانی در این محدوده وجود دارد. منطقه تخت چان یکی از زیستگاه‌های سمندر کوهستانی نیز به حساب می‌آید.

برای حل جدول اعداد باید در هر مربع کوچک‌تر ۳ در ۳ هیچ عدد تکراری وجود نداشته باشد.
همچنین هیچ عددی در یک سطر یا ستون مربع بزرگ ۹ در ۹ تکرار نشده باشد.

حل سودوکو ۴۱۶۰

۵	۹	۴	۱	۳	۶	۲	۷	۸
۳	۸	۲	۵	۷	۴	۹	۶	۱
۷	۶	۱	۲	۸	۹	۵	۴	۳
۱	۳	۸	۷	۹	۵	۶	۲	۴
۴	۲	۹	۳	۶	۱	۷	۸	۵
۶	۷	۵	۴	۲	۸	۱	۳	۹
۸	۱	۶	۹	۴	۷	۳	۵	۲
۹	۴	۳	۶	۵	۲	۸	۱	۷
۲	۵	۷	۸	۱	۳	۴	۹	۶

۶	۹	۴	۷	۸	۱	۲	۵	۳
۲	۷	۳	۵	۶	۴	۸	۹	۱
۵	۱	۸	۹	۳	۲	۶	۴	۷
۱	۳	۵	۸	۲	۶	۴	۷	۹
۹	۴	۲	۳	۵	۷	۱	۶	۸
۷	۸	۶	۱	۴	۹	۳	۲	۵
۸	۶	۷	۲	۹	۳	۵	۱	۴
۴	۵	۹	۶	۱	۸	۷	۳	۲
۳	۲	۱	۴	۷	۵	۹	۸	۶

۳	۶	۸	۷	۴	۵	۱	۲	۹
۱	۷	۴	۲	۳	۹	۵	۶	۸
۹	۵	۲	۸	۶	۱	۴	۳	۷
۴	۸	۱	۳	۵	۷	۶	۹	۲
۲	۳	۶	۹	۱	۴	۸	۷	۵
۷	۴	۹	۶	۸	۲	۳	۵	۱
۶	۱	۵	۴	۷	۸	۲	۹	۳
۸	۲	۳	۵	۹	۶	۷	۱	۴
۵	۹	۷	۱	۲	۳	۹	۸	۶

سودوکو ۴۱۶۱

					۶	۱		
				۹		۸		
۳	۸		۲	۴	۵			
۱		۳				۴		
	۵	۸				۷	۹	
		۷				۵		۱
			۷	۵	۹		۱	۴
			۵	۴	۷			
			۴	۲	۸			

				۷	۵			
			۹		۷			
۶	۸		۵	۳	۱			
۱		۸				۳		
	۴	۲				۹	۷	
		۳				۲		۴
			۱	۲	۴		۳	۷
		۶		۸				
		۱	۳		۹			

					۸	۹		
				۴		۱		
۵	۶		۷	۹	۱			
۸		۹				۲		
	۲	۶				۵	۸	
		۳				۶		۱
			۶	۵	۲		۴	۷
			۴		۷			
			۵	۴	۳			

					۴	۲		
				۲		۶		
۸	۶	۱	۹	۵	۸	۴	۷	۳
			۸		۷			
			۶	۴	۱			
			۳		۹			
			۱	۳	۶			
			۴	۵	۳			
			۲	۷	۵			